

jo imidlertid de to foregaaende Talere berørt Muligheden af, at man ikke nøjedes med denne formelle Behandling. Jeg forstod nu ikke ganske det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg). Han begyndte nemlig med at sige, at det vilde ikke være passende eller værdigt eller noget lignende, at vi her behandlede et Forslag, som er fremkommet udenfor Tinget — og ved: behandle tænkte jeg den Gang paa: at diskutere det her i Tinget. Men man kan jo hurtigt forandre Standpunkt, endogsaa det ærede Medlem, og det varede ikke mange Minutter, før han foreslog eller tænkte sig at ville foreslaa, at vi skulde lade dette private, udenfor Tinget fremsatte Forslag blive Genstand for en Udvalgsbehandling... (*Borgbjerg*: Det har jeg ikke sagt.)... Jo, det har virkelig det ærede Medlem sagt, hele Meningen med, at vi mulig skulde have Udvalg, var jo den, at vi mulig derigenem kunde faa at vide, hvorledes Venstre stillede sig til et Forslag, som er fremsat udenfor dette Ting. Det maa altsaa alligevel være stemmende med Værdigheden at gøre dette, hvorimod det ærede Medlem, efter hans første Udtalelse at dømme — hvis jeg ikke har hørt fejl — fandt det ikke at være ganske passende at diskutere Forslaget her. Men det faar vi nu altsaa at vide. De to Medlemmer, som nylig talte, var jo ikke ganske visse paa, at Landet alligevel laa saaledes, at vi skulde have Udvalg; jeg skal derfor foreløbig lade dette Spørgsmaal ligge og afvente Begivenhedernes Gang, hvad jo ogsaa de to ærede Medlemmer vilde gøre.

Overfor det foreliggende Forslag havde ogsaa vi fra vor Side Lejlighed til at udtale os i Fjor, og jeg skal derfor henvise til, hvad vi den Gang fremførte om dette Forslag og dets enkelte Dele, men naar jeg henviser dertil, er det dog paa et Punkt med nogen Modifikation. Den højtærede Konseilspræsident har nemlig i sin Tiltrædelsestale ved Siden af at meddele, at Tinget vilde faa Grundlovsforslaget at se i den samme Skikkelse, i hvilken Tinget saa det i Fjor, klart udtalt, at Indførelsen af Forholdstalsvalg til Folketinget laa indenfor, Forfatningsforslagets Rammer. Man tør da efter denne Udtalelse og ikke mindst efter den Lejlighed, ved hvilken den blev fremsat, saavel som ogsaa efter de Radikales hele Stilling til dette Spørgsmaal sige, at dette Princip, Indførelsen af Forholdstalsvalgmaaden, om ikke formaler, saa dog realiter ligger i Ministeriets

Plan. Dette tillægger vi selvfølgelig afgjort Vægt. Der har aldrig hersket Uenighed om, at Folketinget skulde være den almindelige Valgrets Ting. Man har ogsaa Gang paa Gang overfor dette, at Kredsen undertiden var af højst ulige Størrelse, fremført, at alle Folketingsvælgere burde have lige Ret og Indflydelse — jeg tror, det er to Aar siden, at ogsaa den socialdemokratiske Kongres udtalte, at Valgloven maatte laves saaledes, at alle Folketingsvælgere fik lige Ret og Indflydelse —, og naar dette er blevet fremført, er det selvfølgelig som et almindeligt Princip, et Princip, hvis almindelige Gyldighed ikke anfægtes, om det saa ogsaa viser sig, at Skavanken ikke ligger i Kredsenes ulige Størrelse, at denne Omstændighed ikke er Aarsagen til, at Princippet ikke kommer til Gyldighed. Princippet skal være Grundlaget for Valgordningen, vi skal have den Valgordning, som hidfører det Maal, der tilstræbes, og der kan fornuftigvis ikke være nogen som helst Tvivl om, at de lige store Kredse ikke gør det, men ene Forholdstalsvalgmaaden.

Vi hilser altsaa dette med absolut Tilfredshed; det er noget andet, end at det er et Spørgsmaal, man altid kan tale om. Ministeriet har derved erklæret, at det ikke gennem en Valglovs Bestemmelser vil narre Vælgerne for den dem virkelig tilkommende Valgret, men at det vil være med til at forvandle en ofte intetsigende Stemmeret til en virkelig Repræsentationsret. Det vil ogsaa bidrage til, at de enkelte Partier kan komme til at optræde selvstændigt, de Radikale f. Eks. uafhængigt af Socialdemokraterne. Den Form, under hvilken man skal gennemføre Princippet, har sin store Betydning, men er ikke Hovedsagen. Der stod for nogen Tid siden i Pressen — og paa Steder, hvor man tillagde det nogen Betydning —, at det var Ministeriets Plan at nedsætte en Kommission, som skulde undersøge de forskellige Muligheder, der kan tænkes til Gennemførelse af Princippet. En saadan Kommission kunde jo særdeles godt arbejde samtidig med, at Landstinget behandler Forfatningssagen, men i øvrigt ganske uafhængigt heraf. Dette er imidlertid blevet dementeret af Ministeriet, hvad jeg betragter som et Udtryk for, at Ministeriet for sit Vedkommende er ganske paa det rene med, hvilken Metode det agter at slutte sig til.

Jeg blev dog i Forgaars noget forbavset ved at se den højtærede Konseilspræsident være saa naiv — Naivetet kan jo være en overmaade god Ting —, at han for-